

**O‘ZBEKISTON RESPUBLIKASI
OLYIY VA O‘RTA MAXSUS TA‘LIM VAZIRLIGI**

**DAVLAT SOLIQ QO‘MITASI HUZURIDAGI
FISKAL INSTITUT**

**BILVOSITA SOLIQQA TORTISH
FANINING ISHCHI O‘QUV DASTURI
(SILLABUS – SIRTQI)**

Bilim sohasi:	400 000 – Biznes, boshqaruv va huquq
Ta‘lim sohasi:	410 000 – Biznes va boshqaruv
Ta‘lim yo‘nalishi:	60410200 – Soliqlar va soliqqa tortish (faoliyat turlari bo‘yicha)

Toshkent 2021

Akademik daraja	Bakalavr		Ta'lim yo'nalishi	Iqtisodiyot
Fan kodi	INDTAX6		Modul	Majburiy
Fan nomi	Bilvosita soliqqa tortish		Modulning davomiyligi	3 hafta
Kredit hajmi (1 kredit = 30 soat)	ECTS: 6		Tayyorladi	i.f.d. I.Niyazmetov i.niyaz.m@gmail.com k.o'q. R.Sadullayev rasul.sadullaev77@mail.ru
Ajratilgan soat hajmi	180		Sana	2021 yil __ _____
	30 (aud)	150 (must)		

Fan bo'yicha talabning bilimi, ko'nikmasi va malakasiga qo'yilgan talablar

Mazkur fanni o'rganish davomida talaba:

– talabalarni bilvosita soliqlarning mohiyati, turlari, qo'shilgan qiymatni soliqqa tortish asoslari, individual aksizlarning mohiyati va turlari, bojxona boji hamda davlat bojlari tizimi haqida ***tasavvurga ega bo'lishi (bilim)***;

– bilvosita soliqqa tortishning umumiy qoidalari, soliqqa tortishning ob'ektiv zarurligi va bu yo'nalishdagi muammolar bo'yicha yechimlar qabul qilish ***ko'nikmalariga ega bo'lishi kerak (ko'nikma)***;

– bilvosita soliqqa tortish mexanizmlari, soliq elementlari, soliqlarni hisoblab chiqarish, hisobotlarni taqdim etish va soliqqa oid huquqbuzarlik uchun javobgarlik choralarini ***bilishi va ulardan foydalana olishi (malaka)***.

Fanga ajratilgan soatlar.

Fanga ajratilgan umumiy soatlar hajmi 180 soat bo'lib, auditoriya soati uchun 30 soat, mustaqil ta'lim uchun 150 soatni tashkil etadi. Auditoriyada jami 10 soat ma'ruza va 20 soat seminar mashg'ulotlari o'tiladi, bundan tashqari oraliq va yakuniy nazoratlar uchun 2 soatdan vaqt ajratiladi.

Fanni o'zlashtirish va mustaqil o'qib-o'rganish uchun adabiyotlar ro'yxati

Asosiy adabiyotlar

1. The Modern VAT. Liam Embrill, Michael Keen, Jean-Paul Bodin, Victoria Summers International monetary fund Washington, D.C. 2001 edition, 222 p.

2. The theory, principles and management of taxation. Jane Frecknall-Hughes, First published 2015 by Routledge 2 Park Square, Milton Park, Abingdon, Oxon OX14 4RN and by Routledge 711 Third Avenue, New York, NY 10017, 147 p.

3. Principles of International Taxation. Lynne Oats, Anghard Miller, Emer Mulligan. Bloomsbury and the Diana logo are trademarks of Bloomsbury Publishing Plc. 2017 edition, 847 p.

4. O‘zbekiston Respublikasining Soliq Kodeksi (yangi tahriri).

Qo‘shimcha adabiyotlar

1. Taxing the rich. A History of Fiscal Fairness in the United States and Europe. Kenneth Scheve and David Stasavage. Copyright 2016 by Princeton University Press and the Russell Sage Foundation. 266 p.

2. Taxation of individuals and Business entities. Brian C. Spilker et al. McGraw-Hill’s Education. 2019 edition, Tenth edition. 1276 p.

3. Niyazmetov I.M. Soliq yukini optimallashtirish: nazariya, uslubiyot va amaliyot. Monografiya. – T.: Moliya, 2016. – 193 b.

4. O‘zbekiston Respublikasi Prezidentining “Jismoniy shaxslar tomonidan bojxona chegarasi orqali tovarlarni olib o‘tishni yanada tartibga solish chora-tadbirlari to‘g‘risida”gi qarori, PQ-3512-son. 2018 yil 6 fevral.

Ma’ruza mashg‘ulotlari mavzulari va ularning tarkibi

№	Mavzular	Mashg‘ulot soatlar hajmi		
		Ma’ruza	Seminar	Amaliy
1.	<p>Bilvosita soliqlarning mohiyati va turlari</p> <p>1. Bilvosita soliqqa tortishning mohiyati va iqtisodiy-ijtimoiy ahamiyati.</p> <p>2. Bilvosita soliqlarning turlari.</p> <p>3. Bilvosita soliqlarning fiskal ahamiyati: milliy va xalqaro aspekt.</p> <p>4. Milliy ishlab chiqaruvchilarni himoyalashda bilvosita soliqlarning roli.</p>	2	2	
2.	<p>Qo‘shilgan qiymatni soliqqa tortish asoslari</p> <p>1. Yetkazib berish zanjiri va qo‘shilgan</p>	2		2

	<p>qiymat tushunchalari.</p> <p>2. Qo‘shilgan qiymat zanjirining bosqichlari va qo‘shilgan qiymat elementlari.</p> <p>3. Qo‘shilgan qiymatni soliqqa tortish usullari.</p>			
3.	<p>Qo‘shilgan qiymat solig‘ining to‘lovchilari va elementlari</p> <p>1. Qo‘shilgan qiymat solig‘ining to‘lovchilari.</p> <p>2. Qo‘shilgan qiymat solig‘i ob‘ekti va bazasi.</p> <p>3. Soliq davri va hisobotni taqdim etish tartibi.</p>			2
4.	<p>Qo‘shilgan qiymat solig‘i stavkalari va imtiyozlari</p> <p>1. Qo‘shilgan qiymat solig‘i stavkalari.</p> <p>2. Nol darajali stavkaning qo‘llanilishi.</p> <p>3. Qo‘shilgan qiymat solig‘i bo‘yicha imtiyozlar.</p>			2
5.	<p>Qo‘shilgan qiymat solig‘ini hisoblab chiqarish va to‘lash tartibi</p> <p>1. Qo‘shilgan qiymat solig‘ini hisoblab chiqarish tartibi.</p> <p>2. To‘langan soliq summalarini hisobga olishning alohida jihatlari.</p> <p>3. Soliq hisobotini taqdim etish va to‘lash tartibi.</p>	2	2	
6.	<p>Sotishdan (aylanmadan) olinadigan soliqlar mexanizmi</p> <p>1. Sotishdan olinadigan soliq tushunchasi va turlari.</p> <p>2. Aylanmadan olinadigan soliqning to‘lovchilari, soliqni qo‘llashning o‘ziga xos xususiyatlari.</p> <p>3. Aylanmadan olinadigan soliqning elementlari.</p>	2		2

7.	Individual aksizlarning mohiyati va turlari 1. Individual aksizlarning mohiyati. 2. Aksiz solig'i qo'llanadigan tovar va xizmatlarning o'ziga xos xususiyatlari. 3. Individual aksizlarning turlari.			2
8.	Aksiz solig'i to'lovchilari va soliqni hisoblab chiqarish tartibi 1. Aksiz solig'i to'lovchilari. 2. Aksiz solig'i ob'ekti va bazasi. 3. Aksiz solig'i stavkalari va soliqni hisoblab chiqarish tartibi.		2	
9.	Bojxona boji va davlat bojlari 1. Bojxona boji tushunchasi va to'lovchilari. 2. Bojxona boji stavkalari, imtiyozlari, hisoblab chiqish va undirish tartibi. 3. Davlat bojining turlari, to'lovchilari va stavkalari. 4. Davlat bojlarini to'lashdan ozod etish, bojni undirish va qaytarish tartibi.	2	2	
10.	Mahsulot va xizmatlarga soliqlarning boshqa turlari 1. Xalqaro amaliyotda mahsulot va xizmatlarga soliqlarning boshqa turlari. 2. Chet davlatlarda iste'molga boshqa soliqlarning to'lovchilari va ob'ektlari. 3. Mahsulot va xizmatlardan ikki tomonlama soliqqa tortmaslik tartibi.		2	
Jami		10	10	10

Fan bo'yicha talabalar bilimni baholash mezonlari

Baho va ball chegaralari	Baholash mezonlari
<i>“a’lo” 90-100 ball</i>	Fanga oid nazariy bilimlarni to‘liq o‘zlashtirish. Xulosa chiqara olish yoki qaror qabul qila olish. Ijodiy fikrlay olish. Mustaqil mushohada yurita olish. Olgan bilimlarini amalda qo‘llay bilish. Mohiyatini tushuntirish. Tasavvurga ega bo‘lish.
<i>“yaxshi” 70-89,9 ball</i>	Fanga oid nazariy bilimlarni yaxshi o‘zlashtirish. Mustaqil mushohada yurita olish. Olgan bilimlarini amalda qo‘llay bilish. Mohiyatini tushuntirish. Bilish, aytib berish. Tasavvurga ega bo‘lish.
<i>“qoniqarli” 60-69,9 ball</i>	Fanga oid nazariy bilimlarni o‘rtacha o‘zlashtirish. Mohiyatini tushuntirish. Bilish, aytib berish. Ma’lum bir tasavvurga ega bo‘lish.
<i>“qoniqarsiz” 0-59,9 ball</i>	Fan bo'yicha nazariy bilimlarni o‘zlashtira olmaslik. Mohiyatini tushuntira olmaslik. Tasavvurga ega bo‘lmaslik.

Reyting baholash turlari va ballar taqsimoti

№	Reyting nazorati turlari va o‘tkazish shakllari	Maksimal ball	O‘tkazilish vaqti
I	Yakuniy nazorat:		Yakuniy nazorat haftasida
	Yakuniy nazorat ma’ruza va seminar darslarida, shuningdek, mustaqil ta’lim orqali olingan bilimlar asosida test sinovidan o‘tish.	100	
Umumiy ball		100	

